

Landbrug & Fødevarer
Axelborg
Axeltorv 3
1609 København V

LandboUngdom
Agro Food Park 15
Skejby
8200 Århus N

Dansk Gartneri
Axelborg
Axeltorv 3
1609 København V

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Slotsholmsgade 12
1216 København K

10. januar 2011.

Vedr.: Høringssvar vedr. forslag til lov om statsgaranti for lån til yngre jordbrugere m.v.

Landbrug & Fødevarer, Dansk Gartneri og LandboUngdom har modtaget lovforslaget om "Nedlæggelse af yngre jordbrugere - ordningen" i høring. Organisationerne skal indtrængende anmode ministeriet om at revurdere beslutningen og stille sagen i bero. Et udvalgsarbejde bør snarest igangsættes, der kan analysere etableringsvilkårene for de unge i erhvervet, og tiltag bør afvente resultaterne af dette arbejde. Der er også behov for at revurdere principperne for fastsættelse af garantipræmien. Nedenfor begrundes disse forslag nærmere.

I. Tilgangen af unge til erhvervet af afgørende betydning

En stor og fortsat tilgang af unge har afgørende betydning for erhvervets langsigtede konkurrenceevne. Det giver dynamik og udvikling indenfor bestående produktionsgrene samt stimulerer udviklingen af nye produktioner til gavn for produktion og beskæftigelse.

Der er behov for generelt at styrke etableringsmulighederne i erhvervet. I den sammenhæng er det naturligt at se på mulighederne for at tilpasse ordningerne, så de hele tiden bedst muligt støtter de unges tilgang til erhvervet. Her tænkes især på delerhvervelser i personlig eje og erhvervelse i selskabsform, som den ændrede landbrugslov giver mulighed for. Organisationerne skal anbefale, at der gennemføres et hurtigt udvalgsarbejde, der kan afdække udfordringer og muligheder.

Kapitalbehovet ved etablering inden for jordbrugserhvervet er meget stort og er ikke mindst i den nuværende situation en næsten uoverstigelig hindring for den unges etablering. I dag er det hovedreglen, at banken kræver en YJ-garanti for at finansiere handlen. Derfor vil en nedlæggelse af ordningen bremse generationsskiftet, der ellers så småt var ved at komme i gang i takt med bankernes større tillid til erhvervet. Det er det værste mulige tidspunkt at lukke ordningen på, netop hvor en række bedrifter står overfor at skulle afvikles og handles.

Det fremlagte lovforslag bør derfor stilles i bero og afvente udfaldet af et udvalgsarbejde.

II. Forhøjelsen af garantipræmien

Forhøjelsen af garantipræmien fra 0,7 til 3,55 pct. for ansøgninger modtaget i Økonomistyrelsen den 18. december 2010 eller senere stiller en række landmænd, der har gennemført handlen inden denne dato, men ikke ansøgt om YJ-garanti, i en meget vanskelig situation. Budgetterne er opstillet i forventning om en garantipræmie på 0,7 pct. Forhøjelsen til 3,55 pct. øger de årlige udgifter på en gennemsnitsgaranti på ca. 3 mio. kr. med 86.000 kr. Forhøjelsen for en maks. garanti på 4,9 mio. kr. bliver 140.000 kr. Det er en alvorlig forskydning af forudsætningerne for de gennemførte handler.

Vi ser nu eksempler på sager, hvor handlen er gennemført og overtagelsen af ejendommen gennemført, men hvor banken nu trækker finansieringstilsagn tilbage på grund af de ændrede budgetforudsætninger. Det er en helt umulig situation og har samme effekt som gennemførelse af lovgivning med tilbagevirkende kraft. Som minimum bør alle handler gennemført før 18. december 2010 kunne bevare garantipræmien på 0,7 pct. forudsat rettidig indsendt ansøgning.

En sådan beslutning bør snarest meldes ud for at fjerne den opståede usikkerhed.

III. Model for fastlæggelse af garantipræmien

Som anført i lovforslaget er den nuværende model for fastlæggelse af garantipræmien uhensigtsmæssig. I en situation med store tab på ordningen øges garantipræmien til et niveau, hvor den bliver for dyr for nye ansøgere, og ordningen ophæver sig selv. Og det vil som oftest være på et tidspunkt, hvor der netop er mest brug for den - som det er tilfældet nu - for at få gang i ejendomsomsætningen.

Garantipræmien bør fastlægges på et niveau, så den tilgodeser målet om at fremme unges etablering i erhvervet. Derfor bør princippet om selvfinansiering frafalder, og ordningen statsstøttegodkendes i EU. Unge Landmænd i Europa arbejder ligeledes på et krav til den kommende fælles landbrugspolitik om, at medlemslandene er forpligtet til at tilbyde statsgaranterede lån til yngre jordbrugere i alle medlemslande, og Danmark kunne ved gennemførelsen af dette være på forkant med den nye CAP.

I lovforslaget er anført skøn for indfrielse under ordningen frem til 2014. Det er svært at gennemskue grundlaget for disse skøn, men de må antages at være behæftet med stor usikkerhed. På dette grundlag forekommer forhøjelsen af garantipræmien meget dramatisk, og i lyset af finanskrisen bør kunne argumenteres for at se tiden an.

Tabene er en direkte følge af finanskrisen. Det er ikke rimeligt, at fremtidige etableringer skal belastes af fortidens fejltagelser.

Med venlig hilsen

Ole Henrik Larsen
Landbrug & Fødevarer

Jeppe Boman
LandboUngdom

Bjarne P. Johansen
Dansk Gartneri